

iz Burgtheatra zbere pisana kvaziumetniška družčina človeških karikatur in ko prvoosebni pripovedovalec, "drvar" Bernhard, zavzame opazovalnico v naslanjaču za vrati predsobe ter (pod krinko duhovne odsotnosti) položaj nemotenega opazovalca, je oder pripravljen za neusmiljeno in neustavljivo vivisekcijo živega mrliča zlagane in izumetničene družbe. Vztrajno in brez odstavkov, nekako tako kot vlak brez postanka, nas avtor s svojevrstno pripovedno tehniko, ki temelji na monotonem nizanju ponavljajočih se besed in stavkov, popelje od prve do zadnje strani v eni sapi in nas, ko knjigo na koncu odložimo, pusti prijetno utrujene. Malone vse Bernhardovo pisanje sodi v zakladnico literature večnosti, ki predstavlja testament človeštva - *Sečnja* pri tem ni izjema, kvečjemu pravilo, ki izjem ne potrebuje. (Boštjan Leiler).

BLADE RUNNER; SOLZE IN DEŽ. Uredil Marcel Štefančič, jr. Izdal Slovenski gledališki in filmski muzej, Ljubljana 1993. Ni dvoma: Blade Runner je eden ključnih umetnostnih standardov osemdesetih let. Izbira objekta za zbornik filmografskih razprav je torej ustrezna, dodobra pa se njegova izdaja ujema tudi s prihodom režiserjeve različice filma v dvorane. Objava prevoda prve verzije scenarija (izpustite Chandlerjanski Deckardov notranji monolog in dobili boste drugo), ki sodi med tiste z najbolj ekonomičnim izkoristkom v zgodovini žanra, pomeni učinkovit dodatek Chionovemu učbeniku *Pisati scenarij*, zato je dovolj pomenljivo, da prehod iz literarnega *Blade Runnerja* v druge ravni prvi izpelje prav Chion. Slovenski avtorji mu brez zadrege sledijo s toliko perspektivami, kolikor jih zasluži film, ki je združil vse žanre v enem. Enako kot scenarij polnokrvno in, ne nazadnje, berljivo. (Andrej Blatnik)

Italo Calvino: ČE NEKE ZIMSKE NOČI POPOTNIK. Cankarjeva založba, Ljubljana, 1993. (prevedel Jaša L. Zlobec, spremna beseda Tea Štoka; zbirka XX. stoletje). Calvinov *Popotnik* (objavljen 1979) je eden najbolj prestižnih naslovov literature, ki je dobila ime postmodernistična. S svojimi desetimi mojstrsko napisanimi odlomki romanov (kako osupljivo Calvino povzdigne njihovo trivialnost!), z bogato metafizijsko okvirno zgodbo, polno dragocenih utrinkov "pisatelja v krizi", s svojim nepozabnim "ti, bralec" in vsemi premenami ter šokantnimi zasuki v zgodbi je Calvinov roman po mojem mnenju preprosto ena najboljših knjig zadnjih desetletij. Iz njegovega besednega tkiva izhaja cela vrsta premissljevanj o branju, o mentalnih razmerjih, iz katerih izhaja pomen, vse to pa je napeta zgodba, ki obenem zadeva še ob odnos oblasti do branja in besede. Kajti, nekje v besedilu stoji, da vrednosti pisane besede danes nihče ne ceni tako visoko, kakor policijski režimi. Možnosti, ki se ob vsem tem odpirajo spraševanjem, kakršna si umetnost zastavlja, odkar obstaja, so izkoriščene do neslutene mere. (Matija Ogrin)

Center za dehumanizacijo: VESELJE IN RADOST SE BUDITA. Frontier, Maribor 1992. Se še spominjate t. i. konkretne poezije? Konjiček za intelektualce v sedemdesetih je bila nuja za marginalce v osemdesetih. Obakrat gre za ironiziranje tiste moči